

Päijät-Hämeessä pureudutaan pk-yritysten luontojalanjälkeen

Luontojalanjäkilaskentaa pilotoidaan LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun yhteistyönä päijäthämäläisissä pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Samalla laskentamenetelmää kehitetään vastaamaan pk-yritysten tarpeita.

Luontokadon pysäyttäminen on noussut keskeiseksi ympäristöllisen kestävyuden teemaksi ilmastonmuutoksen rinnalle julkisessa keskustelussa ja poliittisessa päätöksenteossa. Päijät-Hämeessä luonnon monimuotoisuus on nostettu yhdeksi vihreän siirtymän ohjelman reunaehdoista. Samalla Lahden kaupunki on syksyllä 2024 asettanut tavoitteekseen luontoposiitiivisuuden vuoteen 2030 mennessä.

Yritysten kannalta luontokatoon liittyy useita riskejä, jotka toteutuessaan voivat heikentää liiketoiminnan edellytyksiä ja kannattavuutta. Toisaalta yrityksille, jotka uudistavat liiketoimintaansa luontoposiitiiviseen suuntaan eli niin, että toiminnan luontoon kohdistuvat hyödyt ylittävät sen aiheuttamat haitat, luontovaikutusten huomioiminen voi avata uusia mahdollisuuksia. Luontoposiitiivisen liiketoiminnan kehittäminen vaatii kuitenkin tuekseen tietoa yritysten luontovaikutuksista ja mittareita niiden arvioimiseen.

”Pk-yritykset tarvitsevat luotettavia mittareita oman liiketoimintansa luontovaikutusten arviointiin ja määrittämiseen. Kun yrityksillä on tiedossa tuotteen tai toiminnan aiheuttama luontojalanjälki, on luonto- ja ilmastotavoitteiden asettaminen ja niiden toteutumisen seuraaminen myös mahdollista.”, toteaa tutkimus- ja kehitysasiantuntija Hanna Suutari LAB-ammattikorkeakoulusta.

”Yrityksen tai tuotteen luontojalanjäljen laskemiseksi on ollut tarjolla laskentamenetelmiä vasta muutamia vuosia. Toistaiseksi vain harva yritys on selvittänyt oman luontojalanjälkensä. LUT-yliopistossa teemme aktiivisesti tutkimusta luontojalanjäljen laskentamenetelmiin liittyen ja haluamme tarjota kiinnostuneille päijäthämäläisille yrityksille mahdollisuuden toimia edelläkävijänä tässä teemassa.”, kertoo professori Ville Uusitalo LUT-yliopiston kestävyystutkimuksen yksiköstä.

Luontojalanjäkilaskentaa pilotoidaan vuoden 2025 aikana kahdessa päijäthämäläisessä pk-yrityksessä. Laskennassa sovelletaan kahta eri lähestymistapaa: tuotekohtaista luontojalanjäkilaskentaa ja koko yrityksen luontojalanjäkilaskentaa. Tuotekohtaisessa laskennassa määritetään yrityksen tuotteelle sen elinkaaren aikaiset luontovaikutukset yksityiskohtaisesti. Koko yrityksen luontojalanjäljen laskennassa puolestaan lasketaan laajemmin koko yrityksen toiminnoista aiheutuvat luontovaikutukset, eli laskenta on siten kokonaisvaltaisempi, mutta toisaalta hieman karkeampi kuin tuotekohtainen laskenta.

Yksi luontojalanjäkilaskennan pilotointeihin osallistuvista yrityksistä on Artjärvellä sijaitseva kotimaisia ja luonnonmukaisia alusasuja valmistava Ruskovilla oy. Laskenta tehdään Ruskovillan merinovilla-tuoteryhmälle.

”Ruskovillan periaatteena on aina ollut toimia tavoin, jotka ovat mahdollisimman vähän haitallisia ympäristölle. Luontojalanjäkilaskennan avulla saamme konkreettista ja kokonaisvaltaista tietoa

merinovillatuotteidemme ympäristövaikutuksista sekä pystymme kartoittamaan myös potentiaalisia kehityskohteita.", toteaa Ossi Näkki, Ruskovillan yrittäjä.

Erilaisia kiinteistökokonaisuuksia hallinnoiva, vuokraava ja kehittävä Lahden Tiedepuisto on toinen luontojalanjälkilaskennan pilotointeihin osallistuva yritys. Heidän osaltaan laskenta tehdään koko yrityksen toiminnoille.

"Luontojalanjälkilaskenta antaa meille uusia tapoja arvioida Lahden Tiedepuiston luontovaikutuksia ja tunnistaa mahdollisuuksia kehittää toimintaamme kohti luontopositiivisuutta. Yksi keskeisistä tavoitteistamme on edistää yritys- ja korkeakoulu yhteistyötä ja toivommekin, että mukana olomme rohkaisee myös muita päijät-hämäläisiä yrityksiä hyödyntämään oppilaitosten kestävyysosaamista.", toteaa Lahden Tiedepuiston toimitusjohtaja Jesse Reponen.

Luontojalanjälkilaskennan pilotointi ja laskentamenetelmän kehittäminen ovat osa Päijät-Hämeen liiton rahoittamaa Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) hanketta "LUONTOLAS - Luontonäkökulma pk-yritysten uudistumisessa." Hanke tukee Päijät-Hämeen pk-yritysten kestävä kasvua edistämällä liiketoiminnan luontopositiivista kehittämistä. Yhtenä hankkeen toimenpiteistä LUT ja LAB järjestävät luontojalanjälkilaskennasta avoimen, maksuttoman tietoisun verkossa to 13.2. klo 8.30–9.00. Lisätietoa tietoisesta ja ilmoittautuminen: <https://lab.fi/fi/tapahtumat/yritysten-luontojalanjaljen-laskenta>

Lisätietoja:

Jasmine Savallampi, nuorempi tutkija LUT-yliopisto: jasmine.savallampi@lut.fi,
p. +358 50 5902127

Hanna Suutari, TKI-asiantuntija LAB-ammattikorkeakoulu: hanna.suutari@lab.fi,
p. +358 50 4734754